

فرم طرح درس

گروه آموزشی: روش‌ها و برنامه‌های آموزشی و درسی	
مدرس: دکتر کیوان صالحی	دکتری سنجش آموزش
عنوان درس: ارزشیابی موسسه‌ها و برنامه‌ها	دوره تحصیلی: دکتری تخصصی رشته تحصیلی: سنجش و اندازه‌گیری
تعداد واحد: ۳ نظری: ۲ عملی: ۰	پیش‌نیاز: ندارد

هدف کلی درس:

در این درس دانشجویان ضمن آشنایی با مبانی نظری ارزشیابی آموزشی موسسات و برنامه‌ها، با الگوها و رویکردهای مختلف ارزشیابی موسسات و برنامه‌ها آشنا شده و توانمندی لازم برای استفاده از این الگوها و رویکردها را با انجام کارهای عملی بدست خواهند آورد. همچنین نسبت به مراحل و عناصر یک طرح ارزشیابی آشنایی پیدا خواهند نمود و در انتها، هر کدام یک پروپوزال ارزشیابی را تنظیم و ارائه خواهند نمود.

وسایل و تجهیزات مورد نیاز:

ویدئو پروژکتور برای نمایش اسلاید، وایت بورد و ماژیک، نمونه‌های رسانه‌های آموزشی تولید شده در سال‌های قبل

نشانه‌های ارزیابی دانشجویان:

- ✓ حضور منظم و مشارکت فعال و سازنده در مباحث کلاسی در هر جلسه
- ✓ رعایت مولفه‌های اخلاق دانشجویی و ارتباط استاد شاگردی در فرایند یاددهی یادگیری در کلاس درس
- ✓ تدوین و تحویل نقشه‌های مفهومی و نقشه‌های ذهنی برگرفته از مطالب تعیین شده برای دانشجویان در هر هفته
- ✓ پیگیری و پاسخ به سئوال‌های مدرس
- ✓ ارائه شفاهی موضوع انتخاب شده و پاسخ‌دهی به پرسش‌های دانشجویان در بحث گروهی
- ✓ تدوین و تحویل نقشه مفهومی مطالب تعیین شده برای دانشجویان
- ✓ موفقیت در فرایندهای سنجش غیررسمی و شفاهی در فرایند یاددهی یادگیری کلاسی
- ✓ ارائه شفاهی موضوع انتخاب شده و توانایی دفاع از سوال‌های طرح شده در اطراف موضوع
- ✓ امتحان پایان ترم
- ✓ آماده سازی و ارسال کار عملی اصیل (نمونه واقعی مسائل مورد نیاز و پراولویت)
- ✓ تهیه پروپوزال اولیه در موضوع منتخب‌شان

شیوه ارزشیابی دانشجو در این درس:

- ✓ ارزیابی تشخیصی اولیه با کمک پیش‌آزمون‌های دانشی، عملکردی و نگرشی انجام خواهد شد.
- ✓ در هر جلسه موضوعات و مباحث جلسه قبل بحث و بررسی و مورد بازکاوی قرار گرفته و فعالیت مستمر دانشجو مورد بررسی قرار می‌گیرد.
- ✓ هر دانشجو موظف است بعد از هر جلسه و تا قبل از حضور جلسه بعدی، نمونه عملی گزارش تکلیف خود را انجام دهند
- ✓ ارزیابی تکوینی با استفاده از آزمون‌های مرحله‌ای، تکالیف و پرسش‌های کلاسی صورت می‌گیرد.
- ✓ ارزیابی پایانی در بُعد نظری، از طریق آزمون کتبی و در زمینه عملی با تشخیص شیوه استنادنویسی درون متنی و برون متنی انجام خواهد شد.

تکالیف دانشجویان:

فراگیران در تمام جلسات درسی با پاسخ دادن به پرسش‌های هدفمند مدرس در بحث مشارکت می‌کنند و برای مشارکت بیشتر آنان و تقویت ارتباط بین فردی در کلاس، کارهای گروهی مورد نظر خواهد بود که لازم است تا تیم‌ای فراگیران بعد از آماده‌سازی محتوا، به طور گروهی مطالب را ارائه نمایند.

روش‌ها و راهبردهای تدریس:

استفاده از شیوه‌های تدریس فعال؛ یادگیری در حین عمل؛ تعیین موضوعات از سوی مدرس و بحث و بررسی مطالب توسط دانشجویان و مشارکت فعالی در فرایند بحث

فرایند یاددهی یادگیری و جریان تدریس متناسب با ماهیت موضوع، پیشرفت کلاسی، مشارکت دانشجویان و با مدیریت مدرس به صورت پویا انجام خواهد شد و به معنی آموزش مستقیم همه مباحث در کلاس درس نخواهد بود. بلکه برخی از مباحث با هدف استفاده از ظرفیت یادگیری معکوس و به شیوه کلاس‌داری معکوس انجام خواهد شد و دانشجویان در برخی از مباحث به تشخیص مدرس موظفند مطالب و موضوعات و مقاله‌های منتخب از مدرس را در منزل مطالعه کرده و جریان کلاس به صورت پرسش و پاسخ به بحث و تبادل نظر و بررسی سوال‌ها، ایده‌ها و مسائل مرتبط با موضوعات تخصصی خواهد یافت.

منابع درس:

- ۱) بازرگان، عباس. (۱۳۹۶). ارزشیابی آموزشی. تهران: سمت
- ۲) برنیان، جان؛ شاه، تارلا. (۱۳۹۰). مدیریت کیفیت در آموزش عالی، چشم‌انداز بین‌المللی به سنجش و تغییر سازمانی (ترجمه کیوان صالحی؛ حسن رضا زین‌آبادی؛ کوروش پرنده). تهران: مرکز نشر دانشگاهی
- ابوالعالی، بهزاد (۱۳۹۵). مدیریت عملکرد: راهنمای مدیران برای ارزیابی و بهبود عملکرد کارکنان. ناشر: سازمان مدیریت صنعتی.
- فتحی واجارگاه، کورش (۱۳۹۵). ارزشیابی اثربخشی دوره‌های آموزشی. تهران: آبیژ.

- Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. (2012). Evaluation, Theory, Models and Application. Jossey-Bass Willy.
- Dean T. Spaulding. (2013). Program Evaluation in Practice: Core Concepts & Examples for Discussion & Analysis. Publisher: Jossey-Bass.
- Donald B. Yarbrough, Lyn M. Shulha, Rodney K. Hopson & Flora A. Caruthers. (2010). The Program Evaluation Standards: A Guide for Evaluators & Evaluation Users. Publisher: SAGE Publications, Inc
- Yarbrough, D.B., Shulha, L. M., Hopson, R. K., & Caruthers, F.A. (2010). The Program Evaluation Standards: A Guide for Evaluators and Evaluation Users 3rd Edition. SAGE Publications, Inc.
- Gertler, P.J., Martinez, S., Premand, P., Rawlings, L.B., & Vermeersch, C. M. J. (2016). Impact Evaluation in Practice. Second Edition. World Bank Publications.
- Donald L Kirkpatrick, James D Kirkpatrick. (2006). Evaluating Training Programs: The Four Levels. Publisher: Berrett-Koehler Publishers.
- Donald L. Kirkpatrick., & James D. Krikpatrick. (2007). Implementing the Four Levels: A practical Guide for Effective Evaluation of Training Programs. Publisher: Berrett-Koehler Publishers
- Fitzpatrick, J. L., Sanders, J. R., & Worthen, B. R. (2010). Program Evaluation: Alternative Approaches and Practical Guidelines. Pearson.
- Jody L. Fitzpatrick, James R. Sanders., & Blaine R. Worthen. (2010). Program Evaluation: Alternative Approaches & Practical Guidelines. Publisher: Pearson

مراحل کلی درس و ارائه مطالب در جلسات آموزشی:

جلسه اول:

سنجش آغازین؛ بیان انتظارات، تبیین نشانگرهای ارزشیابی؛ شیوه عمل در دوره و ارائه دیدگاه‌های دانشجویان و تصمیم‌گیری درباره فرایندها و رویه‌های اجرایی در طول دوره

مراحل کلی درس:

- مفاهیم اساسی مرتبط با ارزشیابی آموزشی کدامند؟
- فلسفه ارزشیابی و اقدامات مرتبط با آن (چرا باید ارزیابی کنیم)
- چه موقع باید ارزیابی نماییم؟
- تصمیم‌گیری در خصوص زمان‌های مورد نیاز برای انجام ارزشیابی (چه موقع باید ارزیابی کنیم) قبل/ حین و / پس از اجرا و با فاصله
- چه چیزهایی را باید ارزشیابی کنیم؟ (فرد، برنامه، موسسه)
- انواع مقایسه (فرد با خودش/ با استاندارد/ با معیارهای تدوین شده توسط موسسه/ با هم‌گروهی‌هایش (هنجار) {ارزشیابی ملاک مرجع - ارزشیابی هنجار مرجع})
- در چه مکان‌ها یا شرایطی باید ارزیابی صورت پذیرد (رعایت شرایط ارزشیابی برای جلوگیری از عدم دقت)
- مجریان ارزشیابی چه کسانی باید باشند؟ (همه اعضا برنامه، بیرونی، ترکیبی)

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

- ارزیابی چگونه باید انجام پذیرد؟ (فرآیند اجرای ارزیابی چگونه است)
- معرفی نمونه های عملی ارزیابی مبتنی بر الگوهای ارزشیابی توسط دانشجویان
- آشنایی با انواع رویکرد و الگوهای ارزشیابی در موسسات و سازمان ها
- ارزشیابی کاذب (pseudo evaluation)
- اعتبارسنجی یا اعتباربخشی (accreditation)
- ارزیابی درونی / ارزیابی بیرونی (internal and external evaluation)
- رویکرد سیستمی در ارزشیابی / الگوی سیپ (CIPP) / الگوی CIPPO
- سنجش به عنوان یادگیری (assessment as learning)
- الگوی هدف محور تیلور، هاموند و پروس + الگوی هدف آزاد اسکریون
- الگوی سوات (SWOT) عوامل استراتژیک (فحوصتها - تهدیدهای خارجی و نقاط قوت و ضعف داخلی) / Strengths ,Weaknesses, Opportunities, Threats
- الگوی تعالی بنیاد اروپایی مدیریت کیفیت (EFQM)
- پوشه کار (portfolio)
- سنجش اصیل (authentic assessment)
- آزمونهای عملکردی (performance tests)
- الگوهای ارزشیابی کرک پاتریک
- الگوهای ارزشیابی هالتون
- الگوهای ارزشیابی بازگشت سرمایه
- الگوهای ارزشیابی دیکم
- الگوهای ارزشیابی سرکوال
- ارزشیابی پیامد
- مخاطرات و چالش‌های الگوی موسوم به ارزشیابی توصیفی
- تعریف کیفیت از منظرهای مختلف و نحوه اندازه گیری آن
- نقش استانداردها در ارزشیابی و نحوه تدوین آنها/ موسسات مرتبط و...

جلسه آخر: سنجش پایانی